EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2025 06 04
COM(2025) 304 final/2
Downgraded on 4.6.2025

2025/0158 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl euro įvedimo Bulgarijoje 2026 m. sausio 1 d.

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

1998 m. gegužės 3 d. Taryba nusprendė, kad Belgija, Vokietija, Ispanija, Prancūzija, Airija, Italija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Portugalija, Austrija ir Suomija atitiko būtinas euro įvedimo 1999 m. sausio 1 d. sąlygas. Danija ir Jungtinė Karalystė pasinaudojo atsisakymo dalyvauti nuostata, todėl Taryboje vertinamos nebuvo. Graikija ir Švedija Taryboje buvo laikomos valstybėmis narėmis, kurioms taikoma išimtis.

2000 m. birželio 19 d. Taryba nusprendė, kad Graikija atitiko būtinas euro įvedimo 2001 m. sausio 1 d. sąlygas. Šalys, kurios įstojo į Europos Sąjungą 2004 m. gegužės 1 d. (Čekija, Estija, Kipras, Latvija, Lietuva, Vengrija, Malta, Lenkija, Slovėnija ir Slovakija) pagal atitinkamo stojimo akto 4 straipsnį laikomos valstybėmis narėmis, kurioms taikoma išimtis.

2006 m. liepos 11 d. Taryba nusprendė, kad Slovėnija atitiko būtinas euro įvedimo 2007 m. sausio 1 d. sąlygas.

2007 m. sausio 1 d. Bulgarija ir Rumunija įstojo į Europos Sąjungą ir pagal atitinkamo stojimo akto 5 straipsnį laikomos valstybėmis narėmis, kurioms taikoma išimtis.

2007 m. liepos 10 d. Taryba nusprendė, kad Kipras ir Malta atitiko būtinas euro įvedimo 2008 m. sausio 1 d. sąlygas.

2008 m. liepos 8 d. Taryba nusprendė, kad Slovakija atitiko būtinas euro įvedimo 2009 m. sausio 1 d. sąlygas.

2010 m. liepos 13 d. Taryba nusprendė, kad Estija atitiko būtinas euro įvedimo 2011 m. sausio 1 d. sąlygas.

2013 m. liepos 9 d. Taryba nusprendė, kad Latvija atitiko būtinas euro įvedimo 2014 m. sausio 1 d. sąlygas.

2014 m. liepos 23 d. Taryba nusprendė, kad Lietuva atitiko būtinas euro įvedimo 2015 m. sausio 1 d. sąlygas.

2022 m. liepos 12 d. Taryba nusprendė, kad Kroatija atitiko būtinas euro įvedimo 2023 m. sausio 1 d. sąlygas.

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 140 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad ne rečiau kaip kartą per dvejus metus arba valstybės narės, kuriai taikoma išimtis, prašymu, Komisija ir Europos Centrinis Bankas (ECB) turi pranešti Tarybai apie pažangą, padarytą valstybėms narėms, kurioms taikoma išimtis, vykdant savo įsipareigojimus ekonominei ir pinigų sąjungai sukurti.

Remdamasi savo pačios ir ECB pranešimais Komisija turėtų pateikti Tarybai pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo panaikinti išimtį būtinas sąlygas tenkinančiai valstybei narei, laikantis SESV 140 straipsnio 2 dalyje nustatytos tvarkos.

Tiek Komisijos, tiek ECB konvergencijos ataskaitos buvo paskelbtos 2025 m. birželio 4 d. Ataskaitose vertinamas Bulgarijos nacionalinės teisės aktų, įskaitant šios šalies centrinio banko statutą, suderinamumas su SESV 130 ir 131 straipsniais ir su Europos centrinių bankų sistemos bei ECB statutu.

Ataskaitose taip pat nagrinėjama, ar pasiektas aukštas tvarios konvergencijos lygis – vertinama, kaip tenkinami konvergencijos kriterijai ir atsižvelgiama į keletą kitų veiksnių, nurodytų SESV 140 straipsnio 1 dalies paskutinėje pastraipoje.

Konvergencijos ataskaitoje Komisija daro išvadą, kad Bulgarija atitinka euro įvedimo sąlygas.

Konvergencijos ataskaitoje ECB nenustatė jokių kliūčių Bulgarijai taikomai išimčiai panaikinti.

Remdamasi savo ir ECB ataskaitomis Komisija priėmė pridedamą pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo panaikinti Bulgarijai taikomą išimtį nuo 2026 m. sausio 1 d.

2. KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

Diskusijos su valstybėmis narėmis dėl ekonominės politikos uždavinių valstybėse narėse įvairiomis formomis reguliariai vyksta Ekonomikos ir finansų komitete (EFK) bei ECOFIN taryboje ir (arba) Euro grupėje. Jos apima neoficialias diskusijas konkrečiai su pasirengimu stojimui į euro zoną susijusiais klausimais (įskaitant valiutos kurso politiką).

Ekonominiai pokyčiai euro zonoje ir valstybėse narėse vertinami laikantis įvairių ekonominės politikos koordinavimo ir priežiūros procedūrų (visų pirma pagal SESV 121 straipsnį), taip pat Komisijai reguliariai vykdant konkrečios šalies ir visos zonos įvykių stebėseną ir analizę (įskaitant prognozes, reguliarias leidinių serijas, Ekonomikos ir finansų komitetui bei ECOFIN tarybai ir (arba) Euro grupei pateikiamus duomenis). Vadovaujantis proporcingumo principu ir ankstesne praktika, joks oficialus poveikio vertinimas nebuvo atliktas.

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

3.1. Teisinis pagrindas

Šio pasiūlymo teisinis pagrindas – SESV 140 straipsnio 2 dalis, kurioje nustatyta Tarybos sprendimo dėl euro įvedimo ir išimties panaikinimo susijusiose valstybėse narėse procedūra.

Pasikonsultavusi su Europos Parlamentu, po svarstymo Europos Vadovų Taryboje ir gavusi valstybėms narėms, kurių valiuta yra euro, atstovaujančių savo narių kvalifikuotos daugumos rekomendaciją, Taryba veikia remdamasi Komisijos pasiūlymu.

3.2. Subsidiarumo ir proporcingumo principai

Pasiūlymas priklauso išimtinei Sąjungos kompetencijai. Todėl subsidiarumo principas netaikomas.

Šia iniciatyva neviršijama to, kas būtina jos tikslui pasiekti, todėl ji atitinka proporcingumo principą.

3.3. Pasirinkta teisinė priemonė

Pagal SESV 140 straipsnio 2 dalį sprendimas yra tinkama teisinė priemonė.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas neturi poveikio Sąjungos biudžetui.

2025/0158 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl euro įvedimo Bulgarijoje 2026 m. sausio 1 d.

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 140 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Komisijos ataskaitą ([1]),

atsižvelgdama į Europos Centrinio Banko ataskaitą ([2]),

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ([3]),

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos svarstymą,

atsižvelgdama į Tarybos narių, atstovaujančių valstybėms narėms, kurių valiuta yra euro, rekomendaciją ([4]),

kadangi:

(1) trečiasis ekonominės ir pinigų sąjungos (toliau – EPS) etapas prasidėjo 1999 m. sausio 1 d. 1998 m. gegužės 3 d. Briuselyje posėdžiavusi valstybių ar vyriausybių vadovų sudėties Taryba nusprendė, kad Belgija, Vokietija, Ispanija, Prancūzija, Airija, Italija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Austrija, Portugalija ir Suomija atitiko būtinas euro įvedimo 1999 m. sausio 1 d. sąlygas ([5]);

(2) Sprendimu 2000/427/EB ([6]) Taryba nusprendė, kad Graikija atitiko būtinas euro įvedimo 2001 m. sausio 1 d. sąlygas. Sprendimu 2006/495/EB ([7]) Taryba nusprendė, kad Slovėnija atitiko būtinas euro įvedimo 2007 m. sausio 1 d. sąlygas. Sprendimais 2007/503/EB ([8]) ir 2007/504/EB ([9]) Taryba nusprendė, kad Kipras ir Malta atitiko būtinas euro įvedimo 2008 m. sausio 1 d. sąlygas. Sprendimu 2008/608/EB ([10]) Taryba nusprendė, kad Slovakija atitiko būtinas euro įvedimo sąlygas. Sprendimu

---

(1) [...] ataskaita (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

(2) [...] ataskaita (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

(3) [...] nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

(4) OL C […], […]. […]

([5]) 1998 m. gegužės 3 d. Tarybos sprendimas 98/317/EB pagal Sutarties 109j straipsnio 4 dalį (OL L 139, 1998 5 11, p. 30).

([6]) 2000 m. birželio 19 d. Tarybos sprendimas 2000/427/EB pagal Sutarties 122 straipsnio 2 dalį dėl bendros valiutos įvedimo Graikijoje 2001 m. sausio 1 d. (OL L 167, 2000 7 7, p. 19).

([7]) 2006 m. liepos 11 d. Tarybos sprendimas 2006/495/EB pagal Sutarties 122 straipsnio 2 dalį dėl bendros valiutos įvedimo Slovėnijoje 2007 m. sausio 1 d. (OL L 195, 2006 7 15, p. 25).

([8]) 2007 m. liepos 10 d. Tarybos sprendimas 2007/503/EB pagal Sutarties 122 straipsnio 2 dalį dėl bendros valiutos įvedimo Kipre 2008 m. sausio 1 d. (OL L 186, 2007 7 18, p. 29).

([9]) 2007 m. liepos 10 d. Tarybos sprendimas 2007/504/EB pagal Sutarties 122 straipsnio 2 dalį dėl bendros valiutos įvedimo Maltoje 2008 m. sausio 1 d. (OL L 186, 2007 7 18, p. 32).

([10]) 2008 m. liepos 8 d. Tarybos sprendimas 2008/608/EB pagal Sutarties 122 straipsnio 2 dalį dėl bendros valiutos įvedimo Slovakijoje 2009 m. sausio 1 d. (OL L 195, 2008 7 24, p. 24).

2010/416/ES ([11]) Taryba nusprendė, kad Estija atitiko būtinas euro įvedimo sąlygas. Sprendimu 2013/387/ES ([12]) Taryba nusprendė, kad Latvija atitiko būtinas euro įvedimo sąlygas. Sprendimu 2014/509/ES ([13]) Taryba nusprendė, kad Lietuva atitiko būtinas euro įvedimo sąlygas. Galiausiai Sprendimu 2022/1211/ES ([14]) Taryba nusprendė, kad Kroatija atitiko būtinas euro įvedimo sąlygas;

(3) vadovaudamasi prie Europos bendrijos steigimo sutarties pridėto Protokolo Nr. 16 dėl tam tikrų su Danija susijusių nuostatų 1 punktu ir 1992 m. gruodžio mėn. Edinburge priimtu valstybių ar Vyriausybių vadovų sprendimu, Danija Tarybai pranešė, kad nedalyvaus trečiajame EPS etape. Danija nereikalavo inicijuoti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 140 straipsnio 2 dalyje nurodytos procedūros;

(4) pagal Sprendimą 98/317/EB Švedija yra valstybė narė, kuriai taikoma išimtis, kaip tai suprantama SESV 139 straipsnio 1 dalyje. Pagal 2003 m. Stojimo akto ([15]) 4 straipsnį Čekija, Vengrija ir Lenkija yra valstybės narės, kurioms taikoma išimtis, kaip tai suprantama SESV 139 straipsnio 1 dalyje. Pagal 2005 m. Stojimo akto ([16]) 5 straipsnį Bulgarija ir Rumunija yra valstybės narės, kurioms taikoma išimtis, kaip tai suprantama SESV 139 straipsnio 1 dalyje;

(5) Europos Centrinis Bankas (ECB) buvo įsteigtas 1998 m. liepos 1 d. Europos pinigų sistema buvo pakeista valiutų kurso mechanizmu, dėl kurio įvedimo buvo susitarta 1997 m. birželio 16 d. Europos Vadovų Tarybos rezoliucija dėl valiutų kurso mechanizmo įdiegimo trečiajame ekonominės ir pinigų sąjungos etape ([17]). Valiutų kurso mechanizmo (VKM II) procedūros trečiajame ekonominės ir pinigų sąjungos etape nustatytos 2006 m. kovo 16 d. ECB ir euro zonai nepriklausančių valstybių narių nacionalinių centrinių bankų sutartyje, nustatančioje valiutos kurso mechanizmo veikimo būdus ekonominės ir pinigų sąjungos trečiajame etape ([18]);

(6) SESV 140 straipsnio 2 dalyje nustatytos atitinkamoms valstybėms narėms taikomos išimties panaikinimo procedūros. Ne rečiau kaip kartą per dvejus metus arba valstybės narės, kuriai taikoma išimtis, prašymu Komisija ir ECB SESV 140 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka turi pateikti Tarybai pranešimą;

(7) valstybių narių nacionalinės teisės aktai, įskaitant nacionalinių centrinių bankų statutus, atitinkamai turi būti pritaikyti siekiant užtikrinti jų suderinamumą su SESV 130 ir 131 straipsniais ir su Europos centrinių bankų sistemos bei Europos Centrinio Banko statutu (toliau – ECBS ir ECB statutas). Komisijos ir ECB ataskaitose pateikiamas išsamus Bulgarijos teisės aktų suderinamumo su SESV 130 ir 131 straipsniais ir su ECBS bei ECB statutu vertinimas;

(8) pagal prie SESV pridėto Protokolo Nr. 13 dėl konvergencijos kriterijų 1 straipsnį kainų stabilumo kriterijus, nurodytas SESV 140 straipsnio 1 dalies pirmoje įtraukoje,

---

([11]) 2010 m. liepos 13 d. Tarybos sprendimas 2010/416/ES pagal Sutarties 140 straipsnio 2 dalį dėl euro įvedimo Estijoje 2011 m. sausio 1 d. (OL L 196, 2010 7 28, p. 24).

([12]) 2013 m. liepos 9 d. Tarybos sprendimas 2013/387/ES dėl euro įvedimo Latvijoje 2014 m. sausio 1 d. (OL L 195, 2013 7 18, p. 24).

([13]) 2014 m. liepos 23 d. Tarybos sprendimas 2014/509/ES dėl euro įvedimo Lietuvoje 2015 m. sausio 1 d. (OL L 228, 2014 7 31, p. 29).

([14]) 2022 m. liepos 12 d. Tarybos sprendimas 2022/1211/ES dėl euro įvedimo Latvijoje 2023 m. sausio 1 d. (OL L 187, 2022 7 14, p. 31).

([15]) OL L 236, 2003 9 23, p. 33.

([16]) OL L 157, 2005 6 21, p. 203.

([17]) OL C 236, 1997 8 2, p. 5.

([18]) OL C 73, 2006 3 25, p. 21.

reiškia, kad valstybės narės kainų stabilumas yra tvarus ir vidutinis infliacijos lygis per vienus metus iki tyrimo neviršija daugiau kaip 1,5 procentinio punkto daugiausia trijų valstybių narių, kuriose kainos yra stabiliausios, infliacijos lygio. Nustatant kainų stabilumo kriterijų, infliacija apskaičiuojama pagal suderintą vartotojų kainų indeksą (SVKI), apibrėžtą Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/792 ([19]). Siekiant įvertinti kainų stabilumo kriterijų, valstybės narės infliacija apskaičiuojama pagal tai, kiek procentais pasikeitė 12 mėnesių indeksų aritmetinis vidurkis, palyginti su ankstesnio laikotarpio 12 mėnesių indeksų aritmetiniu vidurkiu. Komisijos ir ECB ataskaitose naudota pamatinė vertė, lygi paprastam trijų valstybių narių, kuriose kainos yra stabiliausios, infliacijos lygių aritmetiniam vidurkiui, prie jo pridėjus 1,5 procentinio punkto. Apskaičiuota, kad vienų metų laikotarpio, kuris baigėsi 2025 m. balandžio mėn., pamatinė infliacijos lygio vertė buvo 2,8 %, o trys valstybės narės, kuriose kainos stabiliausios – Airija, Suomija ir Italija; jų infliacija sudarė atitinkamai 1,2 %, 1,3 % ir 1,4 %;

(9) pagal Protokolo Nr. 13 2 straipsnį bendrojo šalies biudžeto padėties kriterijus, nurodytas SESV 140 straipsnio 1 dalies antroje įtraukoje, reiškia, kad tyrimo metu pagal SESV 126 straipsnio 6 dalį valstybei narei nėra taikomas Tarybos sprendimas dėl perviršinio deficito susidarymo;

(10) pagal Protokolo Nr. 13 3 straipsnį dalyvavimo Europos pinigų sistemos valiutos kurso mechanizme kriterijus, nurodytas SESV 140 straipsnio 1 dalies trečioje įtraukoje, reiškia, kad valstybė narė laikėsi normalių svyravimo ribų, numatytų Europos pinigų sistemos valiutų kurso mechanizme (VKM), be didelių nukrypimų bent paskutinius dvejus metus iki tyrimo. Pirmiausia, valstybė narė negali būti nuvertinusi savo valiutos dvišalio pagrindinio kurso euro atžvilgiu savo pačios iniciatyva per tą patį laikotarpį. Nuo 1999 m. sausio 1 d. VKM II yra pagrindas, kuriuo vertinama, ar tenkinamas valiutų keitimo kurso kriterijus. Savo ataskaitose vertindami, kaip tenkinamas šis kriterijus, Komisija ir ECB ištyrė dvejų metų laikotarpį, kuris baigėsi 2025 m. gegužės 19 d.;

(11) pagal Protokolo Nr. 13 4 straipsnį palūkanų normų konvergencijos kriterijus, nurodytas SESV 140 straipsnio 1 dalies ketvirtoje įtraukoje, reiškia, kad vienų metų laikotarpiu iki tyrimo valstybės narės vidutinė nominali ilgalaikių palūkanų norma neviršijo daugiau kaip dviem procentiniais punktais daugiausia trijų valstybių narių, kuriose kainos yra stabiliausios, palūkanų normos. Palūkanų normų konvergencijai įvertinti naudoti kriterijai buvo lyginamosios dešimties metų trukmės vyriausybės obligacijų palūkanų normos. Siekiant įvertinti, ar laikomasi palūkanų normos kriterijaus, Komisijos ir ECB ataskaitose buvo atsižvelgta į pamatinę vertę, apskaičiuotą kaip paprastas trijų valstybių narių, kuriose kainos yra stabiliausios, nominalių ilgalaikių palūkanų normų aritmetinis vidurkis, prie jo pridėjus du procentinius punktus. Pamatinė vertė pagrįsta ilgalaike palūkanų norma Airijoje (2,8 %), Suomijoje (2,9 %) ir Italijoje (3,7 %), o dvylikos mėnesių laikotarpio, kuris baigėsi 2025 m. balandžio mėn., pamatinė vertė buvo 5,1 %;

(12) pagal Protokolo Nr. 13 5 straipsnį Komisija pateikė duomenis, kuriais naudojamasi vertinant, kaip tenkinami konvergencijos kriterijai. Komisija biudžeto duomenis

([19]) 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/792 dėl suderintų vartotojų kainų indeksų ir būsto kainų indekso, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2494/95 (OL L 135, 2016 5 24, p. 11).

pateikė po to, kai tuos duomenis iki 2025 m. balandžio 1 d. jai perdavė valstybės narės, remdamosi Tarybos reglamentu (EB) Nr. 479/2009 ([20]);

(13) remiantis Komisijos ir ECB pateiktomis ataskaitomis apie Bulgarijos pažangą, padarytą vykdant įsipareigojimus, susijusius su EPS kūrimu, daroma išvada, kad Bulgarijos nacionalinės teisės aktai, įskaitant nacionalinio centrinio banko statutą, yra suderinami su SESV 130 ir 131 straipsniais bei su ECBS ir ECB statutu;

(14) remiantis Komisijos ir ECB pateiktomis ataskaitomis apie Bulgarijos pažangą, padarytą vykdant įsipareigojimus, susijusius su ekonominės ir pinigų sąjungos kūrimu, daromos išvados dėl Bulgarijos atitikimo konvergencijos kriterijams, nurodytiems keturiose SESV 140 straipsnio 1 dalies įtraukose: 12 mėnesių laikotarpiu, kuris baigėsi 2025 m. balandžio mėn., vidutinis infliacijos lygis Bulgarijoje buvo 2,7 %, t. y. mažesnis už pamatinę vertę, o apžvelgus įvairius rodiklius, nenustatyta priežasčių nuogąstauti dėl kainų stabilumo tvarumo; Bulgarijai netaikomas Tarybos sprendimas dėl perviršinio deficito; Bulgarija yra VKM II narė nuo 2020 m. liepos 10 d., ir per dvejų metų laikotarpį iki vertinimo levo (BGN) keitimo kurso atžvilgiu didelės įtampos nebuvo; Bulgarija savo iniciatyva nenuvertino BGN dvišalio pagrindinio kurso euro atžvilgiu; galiausiai, 2025 m. balandžio mėn. pasibaigusiu 12 mėnesių laikotarpiu vidutinė ilgalaikė palūkanų norma Bulgarijoje buvo 3,9 %, t. y. gerokai mažesnė už pamatinę vertę;

(15) atsižvelgiant į teisinio suderinamumo ir atitikties konvergencijos kriterijams įvertinimą, taip pat į papildomų veiksnių vertinimą, Bulgarija atitinka būtinas euro įvedimo sąlygas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Bulgarija atitinka būtinas euro įvedimo sąlygas. Išimtis, nurodyta 2005 m. Stojimo akto 5 straipsnyje, panaikinama nuo 2026 m. sausio 1 d.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

[20] 2009 m. gegužės 25 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 479/2009 dėl Europos bendrijos steigimo sutarties priede pateikto Protokolo dėl perviršinio deficito procedūros taikymo (OL L 145, 2009 6 10, p. 1).